7 AVR. 1955
Bureau Coordination

MTL. - 1 - L.4587/2.

ROYAUME DE BELGIQUE. KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 6 janvier 1955, d'une demande d'avis sur un projet de loi "portant approbation de la convention européenne relative à l'équivalence des diplômes donnant accès aux établissements universitaires, signée à Paris, le 11 décembre 1953", a donné le 16 mars 1955 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 6e Januari 1955 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "houdende goedkeuring van het Europees verdrag betreffende de gelijkstelling van diploma's voor toelating tot universiteiten, ondertekend op 11 December 1953, te Parijs", heeft de 16e Maart 1955 het volgend advies gegeven :

Le traité que l'avant-projet se propose de soumettre à l'approbation des Chambres a pour objet de reconnaître, pour l'admission aux universités situées sur le territoire de chaque Etat , partie au traité, l'équivalence des diplômes délivrés sur le territoire de chacun d'eux, dont la possession confère à leur titulaire la qualification requises pour être admis dans les établissements analogues du pays dans lequel ces diplômes ont été délivrés.

Il ressort tant de l'exposé des motifs de l'avant-projet que des renseignements donnés au Conseil d'Etat par l'administration que par l'admission aux universités il faut entendre non seulement l'entrée à l'université mais aussi l'admission aux cours et aux examens scientifiques auxquels les études entreprises conduisent.

La collation au titre scientifique des diplômes de l'enseignement supérieur universitaire est réglée, pour les universités de l'Etat, par la loi du 28 avril 1953, dont l'article 3 dispose :

"Article 3.-

Les grades légaux sont conférés conformément aux dispositions des lois sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires. Les universités de l'Etat peuvent, en outre, conférer des diplômes scientifiques et des diplômes honorifiques. Le Roi arrête les conditions de délivrance de ces diplômes. Ceux-ci ne confèrent pas les droits inhérents aux grades légaux, sauf les exceptions prévues par des lois particulières".

.../...

L'arrêté royal du 29 juillet 1869 qui règle la collation des diplômes honorifiques et scientifiques, dispose :

"Article 3.-

Les diplômes scientifiques sont conférés par les facultés après un examen public. Ils sont de même ordre que les diplômes légaux.

Article 4.-

Les examens pour les grades scientifiques sont soumis aux règles et aux conditions prescrites et à prescrire par les lois et arrêtés pour l'obtention des grades légaux, sous les modifications suivantes:..."

Les modifications annoncées par cette dernière disposition, en ce qu'elles concernent les conditions d'admission aux examens, faisaient l'objet de l'article 5 qui a été abrogé expressément par l'article 47 de l'arrêté royal du 3 octobre 1953.

Enfin, l'article 25 de l'arrêté royal du 3 octobre 1953 portant règlement général des universités de l'Etat dispose :

"Article 25.-

En plus des attributions prévues par la loi, le conseil d'administration :

1° ...

2° accorde sur avis conforme de la faculté, de l'école, de l'institut ou du centre, les dispenses des épreuves

.../...

préalables aux grades scientifiques soit du candidat, soit du licencié, soit du docteur, ou récipiendaire qui justifiera avoir fait avec succès des études en rapport avec les programmes de ces épreuves;
3° ...".

Le traité ne touche donc qu'à des matières qu'il est au pouvoir du Roi de régler. Il n'est pas de nature à grever l'Etat et ne lie pas individuellement les Belges.

Le Conseil d'Etat estime, en conséquence, qu'il ne requiert pas l'assentiment des Chambres par application de l'article 68 de la Constitution.

Het verdrag, dat het voorontwerp aan de Kamers ter goedkeuring wil voorleggen, strekt er toe, voor de toelating tot de binnen het grondgebied van iedere deelnemende Staat gelegen universiteiten, de gelijkwaardigheid te erkennen van die binnen het grondgebied van ieder dier Staten uitgereikte diploma's, welke in het land waarin zij werden verleend een noodzakelijke vereiste zijn voor de toelating tot soortgelijke instellingen.

Zowel uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp als uit de gegevens die de administratie aan de Raad van State heeft verstrekt, blijkt dat onder toelating tot de universiteiten moet worden verstaan niet alleen de toegang tot de universiteit, maar ook de toelating tot de cursussen en tot de wetenschappelijke examens waartoe de begonnen studies leiden.

De toekenning, onder wetenschappelijke titel, van de diploma's van het hoger universitair onderwijs is ten aanzien van de Rijksuniversiteiten geregeld bij de wet van 28 April 1953, waarvan artikel 3 bepaalt :

"Artikel 3.-

De wettelijke graden worden toegekend overeenkomstig de bepalingen der wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens. De Rijksuniversiteiten kunnen daarnaast wetenschappelijke diploma's en erediploma's verlenen. De Koning stelt vast onder welke voorwaarden die diploma's worden uitgereikt. Die diploma's verlenen niet de rechten aan de wetenschappelijke graden verbonden, behoudens de uitzonderingen in bijzondere wetten bepaald ".

.../...

Het koninklijk besluit van 29 Juli 1869 dat de toekenning van erediploma's en van wetenschappelijke diploma's regelt, bepaalt :

"Artikel 3.-

De wetenschappelijke diploma's worden door de faculteiten na een openbaar examen verleend. Zij zijn van dezelfde orde als de wettelijke diploma's.

Artikel 4.-

Voor de examens die tot wetenschappelijke graden leiden, gelden de regelen en voorwaarden, die voor het behalen van de wettelijke graden bij de wetten en reglementen zijn voorgeschreven of voor te schrijven, behoudens volgende wijzigingen : ...".

De in laatstgenoemd artikel aangekondigde wijzigingen ten aanzien van de voorwaarden inzake toelating tot de examens, waren te vinden in artikel 5, dat door artikel 47 van het koninklijk besluit van 3 October 1953 uitdrukkelijk is opgeheven.

Tenslotte bepaalt artikel 25 van het koninklijk besluit van 3 October 1953 houdende algemeen reglement voor de Rijksuniversiteiten :

"Artikel 25.-

Buiten die welke hem bij de wet zijn voorzien, heeft de raad van beheer nog volgende bevoegdheden :

1° ...

2° hij verleent, op eensluidend advies van de faculteit, de school, het instituut of het centrum, de vrijstellingen van de voorafgaande examens voor de wetenschappelijke graden van candidaat, van licentiaat of van doctor, aan de examinandus die bewijst dat hij met goed gevolg studiën in betrekking met het programma van die examens heeft gedaan ;

3° ... ".

Het verdrag handelt dus alleen over punten, waarvan de regeling tot de bevoegdheid van de Koning behoort. Het is niet van zodanige aard, dat de Staat er door zou kunnen worden bezwaard of Belgen persoonlijk gebonden.

Daarom is de Raad van State van oordeel, dat voor dit verdrag geen toestemming van de Kamers bij toepassing van artikel 68 van de Grondwet is vereist.

La chambre était composée de — De kamer was samengesteld uit

Messieurs : de Heren :	F.LEPAGE,	conseiller d'Etat, raadsheer van State,	président, voorzitter,
	J.COYETTE, G.VAN BUNNEN,	conseillers d'Etat, raadsheren van State,	
	P.COART-FRESART, P.ANSIAUX,	assesseurs de la section de législation, bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	G.PIQUET,	greffier adjoint, adjunct-griffier,	greffier. griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M.LEPAGE.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.LEPAGE.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,
(s.) G.PIQUET.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,
(s.) F.LEPAGE.